

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel

Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel

T (0344) 64 90 90

F (0344) 64 90 99

E info@wsrl.nl

I www.waterschaprivierenland.nl

Bank 63.67.57.269

**Waterschap
Rivierenland**

Regeling Financieel beheer 2019

1. Inleiding	3
1.1 Algemeen.....	3
1.2 Ingangsdatum.....	3
1.3 Leeswijzer.....	3
2. Organisatiestructuur.....	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Organisatie-indeling	5
2.3 Organisatiestructuur	5
3. Functiescheiding.....	6
3.1 Inleiding	6
3.2 De functies van financieel beheer	6
3.3 Functiescheiding	8
4. Begrotingsuitvoering.....	9
4.1 Rechtmatigheid.....	9
4.2 Doelmatigheid en doeltreffendheid	10
5. Verlening van mandaten en volmachten.....	10
6. Beleidsnota waarderingsgrondslagen.....	10
7. Regeling Budgetbeheer	10
8. Verlening van decharge	11
9. Inkoop en aanbesteding	11
10. Informatie bij investeringsbeslissingen	11
10.1 Algemeen.....	11
10.2 Specifieke aandachtspunten	11
11. Financieringsstatuut.....	12
12. Regels ter voorkoming van Misbruik & Oneigenlijk gebruik.....	12
12.1 Algemeen.....	12
12.2 Misbruik & Oneigenlijk gebruik	13
12.3 M&O van budgetten en toegekende budgetbevoegdheden.....	13

1. Inleiding

1.1 Algemeen

In de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland is de relatie tussen het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur (verderop: College van Dijkgraaf en Heemraden) geregeld. In artikel 24 van deze Verordening geeft het Algemeen Bestuur opdracht aan het College van Dijkgraaf en Heemraden, om nader invulling te geven aan de indeling van de organisatie en de aspecten van de administratieve organisatie. Dit is nader uitgewerkt in de Regeling Financieel Beheer en enkele onderliggende regelingen.

De Regeling Financieel beheer gaat in op:

- De inrichting van de organisatie en verdeling van taken;
- Functies van financieel beheer en functiescheiding;
- Begrotingsuitvoering;
- Benodigde informatie voor investeringsbeslissingen
- Regels ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik.

De overige aspecten van de administratieve organisatie (§1.3) zijn vanwege de onderhoudbaarheid nader uitgewerkt in afzonderlijke regelingen. De Regeling Financieel beheer fungeert hierbij als overkoepelende regeling. De overige aspecten worden in deze regeling kort behandeld met een verwijzing naar de betreffende onderliggende regeling.

Het College van Dijkgraaf en Heemraden is verantwoordelijk voor actualisatie van de regeling indien nodig en zendt de geactualiseerde regeling ter kennisneming aan het Algemeen Bestuur.

1.2 Ingangsdatum

1. De Regeling Financieel beheer 2019 treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2019.
2. De Regeling Financieel beheer 2013 wordt per 1 januari 2019 ingetrokken, met dien verstande dat zij van kracht blijft voor de begrotingsjaren tot en met 2018.

1.3 Leeswijzer

De Regeling Financieel beheer is opgebouwd conform artikel 24 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland. Deze regeling geeft invulling aan de indeling van de organisatie en de in de Verordening opgenomen aspecten van de administratieve organisatie:

- een eenduidige indeling van de organisatie van het waterschap en een eenduidige toewijzing van de taken van het waterschap aan organisatorische eenheden (hoofdstuk 2);
- een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd (hoofdstuk 3);
- de wijze waarop wordt gewaarborgd dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt (hoofdstuk 4);
- de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten, investeringskredieten en voorzieningen (hoofdstuk 5);

- de Nota Waarderingsgrondslagen zoals bedoeld in artikel 13 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (hoofdstuk 6);
- de te maken afspraken met de verantwoordelijken voor organisatorische eenheden over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen (hoofdstuk 7);
- de regels voor de verlening van decharge over het gevoerde beheer van de organisatorische eenheden (hoofdstuk 8);
- de interne regels (protocol) voor de inkoop en aanbesteding van werken, diensten en leveringen die waarborgen, dat wordt gehandeld in overeenstemming met de Europese en nationale regels ter zake (hoofdstuk 9);
- regels die aangeven welke elementen in ieder geval moeten worden opgenomen in voorstellen voor investeringsbesluiten (hoofdstuk 10);
- regels ter uitvoering van het gestelde in artikel 16 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie, die samen met regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening in een Financieringsstatuut worden opgenomen (hoofdstuk 11);
- de wijze waarop wordt voorkomen dat misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen van het waterschap wordt gemaakt (hoofdstuk 12).

2. Organisatiestructuur

2.1 Inleiding

Waterschap Rivierenland werkt procesgericht, projectmatig en programmatisch. Doel van onze organisatie is om onze producten en diensten, binnen de kaders van een democratisch bestel, te verbeteren door het vergroten van onze professionaliteit en klantgerichtheid. Dat betekent dat alle taken van Waterschap Rivierenland op een logische, op samenhang en integraliteit gerichte wijze zijn ondergebracht in bestuurlijke programma's.

2.2 Organisatie-indeling

Vanuit de uitgangspunten vermeld in paragraaf 2.1 is gekozen voor een organisatiestructuur met daarin zo min mogelijk hiërarchische niveaus en waarin wordt gestreefd naar een goede balans tussen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Deze structuur steunt het waterschap in de uitoefening van haar werk.

Verkokering of eilandvorming moet voorkomen worden. De Directie heeft hierbij een centrale en sturende rol. De Directie is geen optelsom van afdelingen en/of van directiebelangen, maar geeft sturing aan de organisatie als geheel om de realisatie van de organisatiedoelen als geheel te bereiken. De afdelingen zijn resultaatverantwoordelijk en hebben hiervoor werkdoelen geformuleerd.

We onderscheiden binnen de organisatie een viertal domeinen waarin de verschillende afdelingen opereren. Dit zijn:

- Strategie en Omgeving
- Programma's en Projecten
- Beheer en Onderhoud
- Bedrijfsvoering en Digitalisering

2.3 Organisatiestructuur

Waterschap Rivierenland werkt met een minimale gelaagdheid in de organisatie en daarmee ook met een beperkte omvang leidinggevend. Een Directieraad van drie personen en een afdelingsmanagement van 11 personen is de resultante. Leden van de Directieraad zijn eindverantwoordelijk voor één of meerdere bestuurlijke programma's. De eindverantwoordelijkheid voor de afdelingen is verdeeld over de leden van de Directieraad. Zij doen echter niet (over) wat de afdelingshoofden al doen; deze laatsten zijn en blijven als integraal manager verantwoordelijk voor de taakuitoefening van hun afdeling. Het afdelingshoofd wordt daarbij ondersteund door één of meerdere teamleiders. Inzet van hen is nodig om de specifieke aandacht op de meer uitvoerende taken goed te borgen. Deze noodzaak is veelal door praktijkervaring ingegeven. Hierbij speelt het begrip 'span of control' een rol. Voor een gedetailleerd overzicht van de organisatiestructuur wordt verwezen naar intranet.

3. Functiescheiding

3.1 Inleiding

De term ‘administratieve organisatie’ staat voor het stelsel van organisatorische maatregelen dat is gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging. Eén van de belangrijkste organisatorische maatregelen is het aanbrengen van functiescheiding.

Het begrip functiescheiding houdt in dat er, uit beheersingsoverwegingen, bij het verdelen van de taken over personen, op gelet moet worden dat in één functie (= persoon of taak) geen verantwoordelijkheden en werkzaamheden verenigd worden die in strijd met elkaar (kunnen) zijn. Als voorbeeld kan worden genoemd het geval dat een functionaris gemachtigd is een verplichting aan te gaan en dat een andere functionaris gemachtigd is de uit deze verplichting voortvloeiende betaling(-en) te verrichten.

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de verschillende functies binnen het financieel beheer waarna in paragraaf 3.3 meer specifiek wordt ingegaan op de functiescheiding zelf.

3.2 De functies van financieel beheer

De beschikkende functie

De beschikkende functie heeft betrekking op het beschikken over de geldmiddelen van het waterschap. Hier gaat het dus om het namens het waterschap geven van opdrachten die tot bestedingen zullen leiden en om het aangaan van verplichtingen binnen het kader van de vastgestelde begroting. Krachtens de Waterschapswet behoort het beschikken over begrotingsbedragen tot de bevoegdheden van het College van Dijkgraaf en Heemraden. Uit doelmatigheidsoogpunt zal het College van Dijkgraaf en Heemraden deze bevoegdheid mandateren aan functionarissen in het ambtelijk apparaat, de budgethouders. De mandatering is vastgelegd in de Ambtelijke bevoegdhedenregeling Waterschap Rivierenland en het daarbij behorend Mandaatregister. Opgemerkt wordt dat bij mandateren het College van Dijkgraaf en Heemraden bestuurlijk verantwoordelijk blijft voor die taak binnen de vastgestelde begroting.

De administratieve functie

De administratieve of registrerende functie heeft betrekking op de boekhoudkundige verwerking en verslaggeving van de financiële administratie en de daarmee verband houdende administratieve organisatie. De uitvoering is opgedragen aan het team Financiën en is belegd bij de (senior) medewerkers financiële administratie. De verantwoordelijkheid van de administratieve functie berust bij het hoofd van de afdeling Strategie en beleid.

De bewarende functie

De bewarende functie van het financieel beheer heeft betrekking op het beheer van de liquide middelen, de bank- en girotegoeden, de debiteuren en crediteurenposities en de waardepapieren van het waterschap. De bewarende functie is ondergebracht bij het team Financiën en wordt uitgevoerd door de medewerkers financiële administratie. De verantwoordelijkheid van de bewarende functie berust bij het hoofd van de afdeling Strategie en beleid.

De controlerende functie

De controlerende functie van het financieel beheer heeft betrekking op de interne en externe controle op het financieel beheer van het waterschap.

Onder interne controle wordt verstaan de controle die in opdracht en ten dienste van het College van Dijkgraaf en Heemraden door eigen functionarissen van het waterschap geschiedt om de verantwoording voor het financieel beheer en de administratieve verwerking daarvan overeenkomstig de doelstelling en regels te kunnen dragen. Het doel van de interne controle is het verkrijgen van zekerheid over de rechtmatigheid en doelmatigheid van handelingen en werkzaamheden.

Deze interne controle kan weer worden onderscheiden in de controle die een onlosmakelijk onderdeel is van de administratieve organisatie en de verbijzonderde interne controle. Deze laatste vorm van controle bestaat uit specifieke onderzoeken, binnen het waterschap uitgevoerd door team Concerncontrol, waarin wordt nagegaan of de administratieve organisatie en de daarvan uitmakende, reguliere interne controlemaatregelen goed werken en goed worden nageleefd. De resultaten van deze onderzoeken rapporteert de concerncontroller rechtstreeks aan de secretaris-directeur, de Directieraad of het Bestuur van het waterschap.

Het begrip "externe controle" wordt wel omschreven als: "het zelfstandig, onafhankelijk van de te controleren personen en organen, deskundig onderzoek naar de formele, de materiële en bedrijfs-economische juistheid van het financieel beheer". De externe controle heeft twee functies, namelijk een signalerende en certificerende functie. De externe controle wordt uitgevoerd door de accountant.

Naast de controle met betrekking tot de jaarrekening oefent de accountant vaak nog andere werkzaamheden binnen het waterschap uit. De verslagen die het resultaat van deze werkzaamheden zijn, worden uitgebracht aan de Directieraad en vervolgens ter kennisname aangeboden aan het College van Dijkgraaf en Heemraden en het Algemeen Bestuur. Voor de wijze waarop dit gebeurt, wordt verwezen naar de vigerende Controleverordening waterschap Rivierenland.

De financiële adviesfunctie

Deze functie omvat de advisering over het financieel beleid en beheer van het waterschap. Het hoofd van de afdeling Strategie en beleid is verantwoordelijk voor de financiële adviesfunctie. De uitvoering is belegd bij het team Financiën.

Onder de financiële adviesfunctie vallen onder andere het doen van voorstellen aan het College van Dijkgraaf en Heemraden met betrekking tot

- Financiering, zoals het aantrekken van leningen en schuldpositie;
- Risicomanagement, reserves en voorzieningen;
- Het wijzigen van beleidsregelingen;
- Verzekeren van de financiële risico's die het waterschap loopt.

Tevens adviseert het team Financiën budgethouders, Directie en Bestuur over de financiële aspecten van bestuurs-/ beleidsvoorstellen. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de financiële consequenties van dergelijke voorstellen in relatie tot voorjaarsnota en (meerjaren)begroting. Om de adviesfunctie goed te kunnen vervullen, is het van belang dat het team tijdig betrokken wordt bij de voorbereiding van dergelijke voorstellen.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op beleidsvorming over, het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's van het waterschap.

De bevoegdheid voor het afsluiten van feitelijke financieringstransacties is ondergebracht bij de secretaris-directeur en de directeuren. Voor de uitvoering van de financieringsfunctie is de

teamleider financiën aangewezen. De vervanger van de teamleider financiën in deze rol is een senior beleidsmedewerker financiën. Voor meer gedetailleerde informatie over de financieringsfunctie wordt verwezen naar het vigerend Financieringsstatuut Waterschap Rivierenland.

De bedrijfseconomische functie

De bedrijfseconomische functie omvat onder meer het maken van bedrijfseconomische analyses over de financiële huishouding van het waterschap. Ook bedrijfsvergelijkingen met bijvoorbeeld andere waterschappen en de analyse hiervan, worden hiermee bedoeld. De uitvoering van de bedrijfseconomische functie is ondergebracht bij het team Concerncontrol en bij het team Financiën. Het team Concerncontrol is in dit kader verantwoordelijk voor de bedrijfsvergelijkingen (extern) en de daarbij behorende analyses. Het team Financiën is verantwoordelijk voor de bedrijfseconomische analyses, primair gericht op de interne bedrijfseconomische aspecten.

De prognosefunctie

De prognosefunctie van het financieel beheer heeft betrekking op de financiële planning op de middellange termijn. Deze functie omvat onder meer het opstellen van de meerjarenraming. Verder omvat de functie onder meer de financiering- en liquiditeitenplanning en het geven van inzicht in de tariefontwikkeling. De uitvoering van de prognosefunctie is ondergebracht bij het team Financiën. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering berust bij het hoofd van de afdeling Strategie en beleid.

3.3 Functiescheiding

Het begrip functiescheiding houdt in dat er, bij het verdelen van de taken over personen, op gelet moet worden dat er geen verantwoordelijkheden en werkzaamheden, die in strijd met elkaar (kunnen) zijn, in één functie (= persoon of taak) verenigd worden.

Bij de taakverdeling is het van belang dat er scheiding wordt aangebracht tussen de beschikkende functie en de administratieve functie en bewarende functie. De beschikkende functie is bij de diverse functionarissen (budgethouders) ondergebracht. De uitvoering van de administratieve en bewarende functie is opgedragen aan de (senior) medewerkers financiële administratie van het team Financiën. De verantwoordelijkheid voor de administratieve en bewarende functie is belegd bij het afdelingshoofd Strategie en beleid.

Voor de controle van betaalopdrachten is een 6-ogen-principe ingericht, dat wordt ondersteund door een geautomatiseerd proces in de digitale betaalomgeving van de Nederlandse Waterschapsbank. De voorbereiding van betaalopdrachten wordt uitgevoerd door de medewerkers van de financiële administratie. Vervolgens wordt de betaalopdracht voor de eerste accordering aangeboden aan een senior medewerker financiële administratie. De tweede accordering van de betaalopdracht is belegd bij de teamleider financiën met als vervangers een senior-beleidsmedewerker financiën en een financieel consultant. De betreffende functionarissen zijn bekend binnen de digitale betaalomgeving.

In de vorige paragraaf werden tevens de adviesfunctie, de bedrijfseconomische functie en de prognosefunctie onderscheiden. Deze functies hangen nauw met elkaar samen en hebben alle drie een adviserend karakter. Bezien vanuit de interne controle is er geen bezwaar tegen indien deze drie functies in één persoon worden verenigd.

De controlerende functie is tot slot belegd bij het team Concerncontrol en extern bij de accountant.

4. Begrotingsuitvoering

Het College van Dijkgraaf en Heemraden heeft de opdracht organisatorische maatregelen te treffen die waarborgen dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt. Deze Regeling Financieel beheer bevat de uitgangspunten ten aanzien van de wijze waarop dit gewaarborgd wordt.

4.1 Rechtmatigheid

Voor de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering is het begrip begrotingscriterium van toepassing. Dit criterium wordt als volgt uitgelegd: Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen is in beginsel sprake van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid) aangezien mogelijk het budgetrecht van het bestuur in het geding is. De financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de kaders van de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.

Bij de toetsing van de begrotingsrechtmatigheid zijn de volgende aspecten van belang:

- Toereikendheid begrotingsbedrag en begrotingsafwijkingen

Besluiten tot wijziging van de begroting kunnen volgens de wet tot uiterlijk het eind van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen. Met de jaarrekening moet inzicht worden gegeven in de begrote bedragen na de tussentijdse wijzigingen en de jaaruitkomst. Uitgangspunt is dat begrotingsafwijkingen en overschrijdingen van investeringen waarbij het College van Dijkgraaf en Heemraden bij het doen van de uitgaven binnen het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid is gebleven niet strijdig zijn met het budgetrecht. Het College van Dijkgraaf en Heemraden heeft dan immers gehandeld binnen de afspraken die met het bestuur zijn gemaakt, alleen door externe en/of onvoorziene omstandigheden zijn de uitgaven of investeringen hoger uitgevallen. Zover mogelijk worden de begrotingswijzigingen die gedurende het jaar al bekend waren tijdens het jaar zelf nog aan het Algemeen Bestuur ter besluitvorming voorgelegd. Afwijkingen waarbij dat niet mogelijk was, worden in de jaarrekening toegelicht door bijvoorbeeld te verwijzen naar bestuursbesluiten of informatieverstrekking aan het Algemeen Bestuur. Zo maakt het College van Dijkgraaf en Heemraden duidelijk waarom het vindt dat de afwijkingen passen binnen het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid.

- Juiste kostencategorie, product en programma

Kosten dienen geboekt te worden op een kostencategorie en product waar ze betrekking op hebben. De boeking op de juiste kostencategorieën en producten, leidend tot een juiste verantwoording op een programma, wordt gewaarborgd door de interne beheersingsprocedures.

- Juiste toerekening aan begrotingsjaar

Baten en lasten (exploitatie) en uitgaven en inkomsten (investeringen) dienen aan het begrotingsjaar te worden toegerekend waarop zij betrekking hebben, dat wil zeggen aan het jaar waarbinnen de prestatie geleverd wordt of de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

4.2 Doelmatigheid en doeltreffendheid

De Regeling Financieel beheer moet, naast waarborgen ten aanzien van de rechtmatigheid, ook waarborgen met betrekking tot de doelmatig- en doeltreffendheid in zich dragen.

Het financieel beheer moet zodanig worden ingericht dat aantoonbaar is dat de door het Algemeen Bestuur geformuleerde doelstellingen en de beoogde effecten daadwerkelijk worden gehaald (doeltreffendheid), waarbij de middelen die door het waterschap worden aangetrokken tegen zo laag mogelijke kosten worden aangeschaft en de prestaties van het waterschap met inzet van zo beperkt mogelijke middelen worden gerealiseerd (doelmatigheid).

Het financieel beheer is dan ook een instrument dat bijdraagt tot een doelmatige realisering van het geformuleerde beleid, zoals vastgelegd in de documenten van de beleids- en verantwoordingscyclus.

5. Verlening van mandaten en volmachten

Binnen het waterschap zijn aan het Algemeen Bestuur als hoogste orgaan alle rechten toegekend. Op basis van het Delegatiebesluit Waterschap Rivierenland draagt het Algemeen Bestuur de in het besluit genoemde bevoegdheden over aan het College van Dijkgraaf en Heemraden. Het College van Dijkgraaf en Heemraden kan deze bevoegdheden vervolgens zelfstandig en onder zijn eigen verantwoordelijkheid uitoefenen. Uit oogpunt van efficiency is het wenselijk om diverse bevoegdheden van het College van Dijkgraaf en Heemraden uit te laten oefenen door een medewerker die ondergeschikt is aan het College. In de Ambtelijke bevoegdhedenregeling Waterschap Rivierenland zijn de door het College gemandateerde bevoegdheden aan de secretaris-directeur en aan de overige medewerkers opgenomen. In het Mandaatregister bij de Ambtelijke bevoegdhedenregeling wordt een integraal overzicht gegeven van alle bevoegdheden die zijn gemandateerd door het College aan de leidinggevendenden binnen de organisatie.

In de Regeling Budgetbeheer wordt verwezen naar de mandatering van (budget)bevoegdheden. De productverantwoordelijke budgethouders, de bij de kredietverlening aangewezen investeringsbudgethouders, de budgethouders van voorzieningen en budgethouders van voorziening- en exploitatieprojecten zijn bevoegd tot het doen van uitgaven binnen hun budget en binnen het vastgestelde beleid.

6. Beleidsnota waarderingsgrondslagen

Op grond van artikel 13 uit de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland is beleid geformuleerd ten aanzien van de waardering en afschrijving van activa. Dit beleid is opgenomen in de Nota waardering, activering en afschrijving van activa vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

7. Regeling Budgetbeheer

Voor budgetbeheer is een afzonderlijke regeling opgesteld en door het College van Dijkgraaf en Heemraden vastgesteld. Voor dit onderwerp verwijzen we naar de Regeling Budgetbeheer.

8. Verlening van decharge

Dit onderwerp is opgenomen in de Regeling Budgetbeheer.

9. Inkoop en aanbesteding

Voor het beleid en de regels over inkoop en aanbesteding wordt verwezen naar het vigerende Inkoop en aanbestedingsbeleid, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur en het gestelde in de paragraaf 'aangaan van verplichtingen' uit de Regeling Budgetbeheer.

10. Informatie bij investeringsbeslissingen

10.1 Algemeen

Het College van Dijkgraaf en Heemraden dient nadere regels te stellen ten aanzien van de elementen die in ieder geval moeten worden opgenomen in investeringsbesluiten. Dit hoofdstuk wordt dus gezien vanuit het oogpunt van het bestuur, maar biedt ook aanknopingspunten voor de opsteller en team Financiën.

Investeringsbeslissingen worden ingediend en behandeld zoals alle andere bestuursbesluiten. Het indienen van bestuursvoorstellen wordt middels een softwareapplicatie ondersteund. In deze applicatie dienen de volgende data, indien relevant, geregistreerd te worden:

- Samenvatting voorstel
- Voorgestelde beslissing
- Inhoud voorstel
- Communicatieve, financiële, juridisch of personele consequenties van het voorstel
- Geplande behandeldatum
- Portefeuillehouder
- Projectnummer en –omschrijving
- Opdrachtgever
- Projectleider
- Budgethouder
- Product
- Bestuurlijk programma
- De bestuurlijke routing van het voorstel

De opsteller is primair verantwoordelijk voor het uitwerken van het voorstel inclusief de financiële consequenties. De financiële consequenties worden vervolgens getoetst door team Financiën.

10.2 Specifieke aandachtspunten

Aan investeringsbeslissingen zitten per definitie financiële en veelal ook personele consequenties. In het format voor bestuursvoorstellen kan de volgende lijst als checklist gehanteerd worden door de financiële en/of personele consequenties (niet alle punten hoeven van toepassing te zijn).

Bedrijfseconomisch

- Afweging alternatieve oplossingen
- Grondslag voor keuze

- Globale tijdsplanning van de uitvoering
- Opbrengsten, efficiëntieverbetering of te behalen prestaties met investering
- In geval van nieuw beleid, noodzaak en urgentie
- In geval van onderhoud dient de vraag beantwoord te worden of de investering leidt tot een levensduurverlenging van het gehele actief
- Eventuele desinvesteringen/inhaalafschrijvingen die leiden tot boekverlies/boekwinst.

Financieel

- Bruto krediet = krediet voor uitgaven
- Subsidies en/of bijdragen van derden
- Te dekken netto investering (Bruto krediet -/- subsidies en/of bijdragen van derden)
- Verwachting ten aanzien van de kapitaallasten
- Verwachte uitgavenpatroon per jaar
- Risico's (m.n. die kunnen leiden tot wijziging van de financiële ramingen)
- BTW en VPB
- Andere mogelijke financiële consequenties van de investering voor de exploitatie
- Dekking (verwijzing naar begroting of voorjaarsnota)

11. Financieringsstatuut

Artikel 16 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Rivierenland bevat de uitgangspunten ten aanzien van het beleid voor de financieringsfunctie, de financiering en het risicobeheer daaromtrent. Het College van Dijkgraaf en Heemraden heeft deze uitgangspunten verder vertaald naar inhoudelijk beleid. Dit beleid, ook wel het Financieringsstatuut genoemd, is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Voor dit hoofdstuk wordt volstaan met een verwijzing naar het genoemde Financieringsstatuut.

12. Regels ter voorkoming van Misbruik & Oneigenlijk gebruik

12.1 Algemeen

In dit hoofdstuk staat het mogelijke misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) van regelingen en eigendommen van het waterschap centraal.

Aan de ene kant kan misbruik en oneigenlijk gebruik zich vooral voordoen bij subsidies, heffingen en vergunningen. Voorkomen moet worden dat de ene burger onbedoeld wordt bevoordeeld ten opzichte van de andere. Aan de andere kant kan ook intern misbruik gemaakt worden van de budgetten en de toegekende budgetbevoegdheden.

Ter voorkoming van de eerste soort (subsidies, heffingen en vergunningen) misbruik en oneigenlijk gebruik worden in deze regeling uitgangspunten en richtlijnen geformuleerd. Deze uitgangspunten en richtlijnen maken een organisatie weerbaar tegen misbruik en oneigenlijk gebruik. M&O-regelgeving komt terug in het opzetten van de eigen uitvoeringsorganisatie maar ook in het redigeren van de eigen regelgeving, zoals verordeningen en werkinstructies. Ook in externe regelgeving wordt vaak al rekening gehouden met M&O-aspecten (onder andere in controleprotocollen).

12.2 Misbruik & Oneigenlijk gebruik

Onder misbruik wordt verstaan:

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen dan wel het bevoordelen van relaties.

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van informatie betreft een bewuste misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Misbruik kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan:

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Bij oneigenlijk gebruik wordt feitelijk gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving. Daarmee zijn dergelijke handelingen niet onrechtmatig. Wel is sprake van het in strijd handelen met het doel en de strekking van de wet- en regelgeving. Indien de wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt ('de mazen van de wet') is het blijkbaar noodzakelijk dat de wet- en regelgeving wordt aangepast en/of duidelijker moet worden toegelicht. Misbruik is dus onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

De M&O-regelgeving maakt onderdeel uit van o.a. verordeningen en beheersmaatregelen. M&O-regelgeving kan worden ingedeeld naar de volgende categorieën maatregelen:

- a. Regelgeving m.b.t. beleid
- b. Voorlichting
- c. Controlebeleid
- d. Sanctioneren
- e. Evaluatie

De maatregelen kunnen dus zowel preventief (functiescheiding, voorlichting) als repressief (controles en sancties) zijn. De inzet van de maatregelen, oftewel de maatregelenmix, dient afgestemd te zijn op de risico's die gelopen worden op het gebied van M&O. Dit is een belangrijke taak voor de ambtelijke organisatie.

Bij Waterschap Rivierenland is het afdelingshoofd (de procesverantwoordelijke) verantwoordelijk voor het bewaken van rechtmatig handelen, waarvan het criterium van misbruik en oneigenlijk gebruik een belangrijk onderdeel vormt. Daarnaast zijn in het kader van integriteit nadere afspraken gemaakt, onder meer het afleggen van de eed of gelofte.

12.3 M&O van budgetten en toegekende budgetbevoegdheden

Ook dienen er maatregelen genomen te worden ter voorkoming van intern misbruik en oneigenlijk gebruik van budgetten en budgetbevoegdheden. Deze Regeling Financieel beheer en de Regeling Budgetbeheer spelen hier een belangrijke rol in, maar ook de Ambtelijke bevoegdhedenregeling en het bijbehorend mandaatregister. In de regelingen staan o.a. de bevoegdheden en de verplichtingen van budgethouders.

Belangrijke beheersingsmaatregelen hebben betrekking op het aangaan van financiële verplichtingen en het fiatteren voor betaling van ontvangen facturen. Door het financiële systeem wordt afgedwongen dat alleen de budgethouders geautoriseerd zijn om in de workflow verplichtingen aan

te gaan en facturen hoger dan de aangegane verplichting voor ‘akkoord betaling’ goed te keuren. Op deze manier is het risico dat onbevoegden gebruik maken van budgetten gemitigeerd.

Op het moment dat M&O wordt geconstateerd, zal het betrokken afdelingshoofd hierover rapporteren aan de verantwoordelijke directeur.

--/--